

FISS

Forskningsinstitutet
Research Institute

SSKH Notat 1/2006
SSKH Reports and Discussion Papers

Den nya hästhusållningen, brukargrupper och markanvändning – en utmaning för deltagande planering

Forskningsplan

**Erland Eklund, Kjell Andersson, Nora Brandt,
Stefan Sjöblom & Elianne Riska**

Forskningsinstitutet vid Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet (FISS) publicerar i Notat-serien föredrag och diskussionsinlägg, bakgrundsmaterial, preliminära rapporter samt projektbeskrivningar av allmänt vetenskapligt intresse eller avsedda för en mera avgränsad publik. Syftet med serien är att sprida kunskap om den pågående verksamheten samt att bidra till forskarnas möjlighet att få respons i ett tidigt skede av forskningsprocessen. Forskningsinstitutet vill betona bidragens preliminära karaktär; de kan senare omarbetas och ingå i andra publikationer.

Högskolans två andra publikationsserier, Skrifter samt Meddelanden innehåller forskningsresultat av mera slutgiltig karaktär.

The Research Institute of the Swedish School of Social Science at the University of Helsinki (FISS) has established this new series in order to show the ongoing activity of the Institute and to provide researchers with an early feedback to their ideas and activities. The series consists of discussion papers, research outlines and preliminary reports of general interest or of interest to specific groups. The preliminary nature of the contributions is emphasized. Some contributions may appear later in a revised form in other publications.

The publications in the two other series of the School, Skrifter, and Meddelanden, contain more final research results.

Tfn +358-9-191 28400, fax +358-9-191 28485

Internet: <http://sockom.helsinki.fi>

Adress: Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet
PB 16, FIN-00014 Helsingfors universitet

Besöksadress: Norra Hesperia­gatan 15 A, 6. vån.
FIN-00260 Helsingfors 26

SSKH Notat

FORSKNINGSINSTITUTET

*Svenska social- och kommunalhögskolan
vid Helsingfors universitet*

1/2006

**Den nya hästushållningen,
brukargrupper och markanvändning
– en utmaning för deltagande planering**

Forskningsplan

Svenska social- och kommunalhögskolan
vid Helsingfors universitet

ISBN 952-10-2550-6 (pdf)
ISBN 952-10-2549-2 (hft.)
ISSN 1457-1250
Helsingfors 2006
Svenska social- och kommunalhögskolan
vid Helsingfors universitet

Innehåll

1 Bakgrund, målsättning och betydelse.....	1
2 Undersökningens referensram	3
2.1 Den nya landsbygden	3
2.2 Governance – den offentliga förvaltningens och planeringens omvandling.....	4
2.3 Behovet av ett könsperspektiv – hästar, stall och brukargrupper	5
3 Material och metod	7
3.1 Allmänt.....	7
3.2 Fallstudierna – motiv för val av fall samt fallbeskrivning	7
3.2.1 Sjundeå – hästkommunen med betydande konflikter	8
3.2.2 Sibbo – hästtät kommun med varierande samarbete och omfattande hästdebatt.....	8
3.2.3 Vasaregionen – hästregion och hästnära boende som attraktion för nyinflyttning.....	8
4 Förväntade resultat	9
Referenser	10

1. Bakgrund, målsättning och betydelse

Medan hästen ännu under 1960-talet främst användes som dragdjur inom jord- och skogsbruk, har den under de senaste decennierna framför allt använts inom travsport och, i allt högre grad, inom ridsport. Sålunda har den nedgång i hästbeståndet som sedan 1950-talet kunnat skönjas (Tabell 1) avstannat och i själva verket förbytt i en klar uppgång. Hästhushållningens logik är dock en helt annan än förr: medan hästen tidigare fungerade som en arbetshäst i jord- och skogsbruk är den i dag förknippad med fritid, sport och rekreation (jfr Nationella stiftelsen för hästhållningens främjande 2000).

Tabell 1: Antal hästar i Finland åren 1920-2004

År	Antal hästar
1920	390 000
1940	375 000
1960	251 000
1980	31 500
2004	61 055

Källa: Suomen Hippos

(http://www.hippos.fi/hippos/tilastot/jalostus_ja_kasvatus/hevoskannan_kehitys.php)

Hästens nutidshistoria följer samhällets och framför allt landsbygdens utveckling. Det minskade hästbeståndet relaterade till mekaniseringen inom jord- och skogsbruket (Westermarck 1970). Hästarnas minskade antal och framför allt förändrade funktion speglar den förändring av landsbygden från ett produktionslandskap till ett konsumtionslandskap som man kan iaktta både i Finland och i västvärlden i övrigt. Förändringen gäller dock inte bara landsbygden utan samhället i stort, vilket genomgått en utveckling från en fordistisk produktionsekonomi till en postmodern konsumtionsekonomi. Hästen och dess förändrade roll står dock inte bara som en enkel indikator på denna makroutveckling: hästen är i kulturell mening en viktig betydelsebärande, vilken symboliserar natur och en grön inriktning, exklusiv social ställning m.m. En analys med hästen i fokus kunde därför väl representera den inriktning av samhällsvetenskapen som kännetecknat den konsumtionsinriktade, senmoderna, epoken och som sysselsatt sig med sociala konstruktioner, diskurser och betydelsemarkörer.

Sett ur ett landsbygdsutvecklingsperspektiv har den nya hästnäringen/hästens förändrade roll en helt annan signifikans. I en tid av allt mer långtgående strukturell förändring av jord- och skogsbruk, finns ett skriande behov av ersättande näringar och aktiviteter. Turismen och fritidsrelaterade verksamheter har länge setts som ett av de främsta alternativen till de omstrukturerade primärnäringarna i Finland, men möjligheterna att erbjuda dragplåster och ett attraktivt serviceutbud är begränsade på de flesta orter. Här står hästarna i själva verket i en särställning: ridning m.fl. aktiviteter kan bedrivas praktiskt taget var som helst på landsbygden, oberoende av om landskapet symboliserar "turistisk skönhet" eller inte, vilket annars är en viktig faktor beträffande möjligheterna för landsbygdsturism. Man kan också om man organiserar verksamheten flexibelt räkna med en efterfrågan på de flesta orter, även om stadsnära områden självfallet är starkt gynnade. Vad som är ännu viktigare: hästhushållningen stöder, står i nära symbios med, lantbruket och odlingsverksamheten; i själva verket kan en utbyggd hästnäring också komma att stöda områden som marknadsmässigt ligger olägligt till genom att dessa kan bli leverantörer av foder (på vilket allt högre krav kommer att ställas).

Den nya hästnäringens betydelse förstärks av att utbudet av verksamhetsformer hela tiden förstärks och vidgas: nya typer av ridsport utvecklas eller får fotfäste i Finland och samtidigt läggs nya kundsegment till de gamla. Ridningen, och travet, kompletteras också av nya utnyttjandeformer såsom terapi och socialpedagogik med hästen, stallet och hästskötseln som centrala element. Sammantaget växer hästens betydelse både genom att antalet stall och ridskolor med en kommersiell, serviceproducerande inriktning och antalet privata (hobby)hästägare ökar. De båda trenderna får i många fall en fruktbar förening i de inackorderingsstall som, baserade på en rad olika principer, utvecklas på många områden.

Den nya hästnäringens expansion är dock inte oproblematiske. Både etableringen av stall, som särskilt på tätt bebyggda områden innebär miljöproblem, och ett ökat ridande i terrängen – på allmänna vägar, på olika samfälligheter och marker med olika juridiska status – väcker lätt motstånd och reaktioner av NIMBY (Not In My Back Yard) typ. Särskilt problematiskt blir det att hantera förändringarna i det läge som kännetecknar Finland idag: en kombination av decentraliserad markplanering, ett vidlyftigt besvärsvärfarande och intensiv massmediebevakning av konflikter. En konflikt mellan grannar kan snabbt växa till en kommunal skandal som sätter en hel näring i en tvivelaktig dager och hotar en av landsbygden viktiga framtidsnicher. Situationen blir inte bättre av att ridsporten dokumenterat är kvinnodominerad, och att kvinnor traditionellt haft en undanskymd position inom förvaltning och planering.

I syfte att kartlägga och analysera denna situation, och bidra till att nya förfaranden och konfliktlösningssmodeller utvecklas, fokuserar vi i detta forskningsprojekt på fem frågeställningar:

- a) vilka är de viktigaste kund- och brukargrupperna inom dagens hästhushållning?**
- b) vilka areella (områdesförankrade) behov har dessa olika grupper?**
- c) vilka slag av konflikter – i första hand i relation till mark- och vägnyttjande - existerar i relation till de olika brukargrupperna?**
- d) hur fungerar dagens planeringssystem, som påverkats av en inriktning som brukar benämnas governance, i frågor rörande etablerings, styrnings- och konfliktfrågor i anslutning till den nya hästhushållningen?**
- e) att utgående från ett antal fallstudier presentera exempel på ”best practice” när det gäller att förebygga och lösa konflikter i anslutning till den nya hästhushållningen**

Forskningsmålen a–e utgör samtidigt projektets ”arbetspaket” vilka i huvudsak följer en kronologisk ordning. Punkterna c–e studeras i första hand utgående från 3 fallstudier. Kunskapen från dessa fallstudier fördjupar också analysen av a-b. Fallstudierna beskrivs närmare under punkt 3 i planen. Projektet utesluter ingen del av hästhushållningen i Finland. Tyngdpunkten ligger dock vid ridsport med kringliggande aktiviteter. Därmed kommer fokus att ligga på i första hand den ”nya hästhushållningen” i den stadsnära landsbygden, en aktivitet som i denna del av landsbygden dels har stor betydelse, dels genererar konflikter. Då den stora brukargruppen inom ridsport är kvinnor kommer också kvinnornas roll inom dagens landsbygdsutveckling att särskilt belysas.

2. Undersökningens referensram

2.1 Den nya landsbygden

Medan lantbrukets modernisering var ett huvudtema i den samhällsvetenskapliga landsbygdsforskningen fram till 1970-talet, har omstruktureringen inom primärnäringarna och framväxten/behovet av nya näringar under de senaste decennierna varit dominerande teman. Jämsides med dessa, i främsta hand politiskt motiverade, forskningsteman har dock också landsbygdens förändrade "logik" i relation till staden, och samhällsutvecklingen i stort, tilldragit sig intresse och blivit föremål för analys. En av de främsta representanterna för denna senare inriktning är belgaren Marc Mormont, som i några banbrytande uppsatser har pekat på att landsbygdens "betydelse" i dag är en helt annan än förr. Landsbygden är dels till stor del befolkad av helt andra grupper än de traditionella jordbrukarna och primärproducenterna. Dels är de flesta av dessa nya grupper rörliga och har endast ena foten på landsbygden (de tillbringar sin fritid där); dels ingår landsbygden till följd av kommunikationernas och kommunikationsteknologins utveckling i ett övergripande samhälleligt nätverk med alltmer globala drag. En följd av detta är att landsbygden blivit en "projektionsyta": hit förlägger viktiga grupper sina visioner av det goda samhället (genuint, naturnära, sunt etc.), här utspelas också många symboliska konflikter, främst av den NIMBY typ som kan iakttas på de flesta håll. Då de nya verksamheterna och strävandena (som är mångahanda) måste samsas på landsbygden med primärnäringar och traditionella verksamheter uppstår dels ett betydande styrnings- och konfliktlösningssproblem; dels ger de nya trenderna emellertid också ett bränsle, och en logik, för den utveckling av nya näringar som är den nutida landsbygdsforskningens främsta objekt.

I frågavarande forskning kan uppdelas på två linjer: dels en som brukar benämnas "konsumtionens landsbygd" och dels en som tvetydigt kan benämnas kritiken av det moderna jordbruket/landsbygdsutveckling (Andersson 2005). Dessa två huvudlinjer tangeras å ena sidan av den samhällsvetenskapliga forskningen om natur- och miljöskydd, som ofta berör utkomst- och näringsfrågor, å andra sidan av forskningen om landsbygdsutvecklingspolitik och -administration, inte minst i anslutning till EU.

Konsumtionens landsbygd bygger kort och gott på föreställningen att landsbygden omvandlats från ett produktionslandskap till ett konsumtionslandskap; primärnäringarna kan inte längre, även om de på de flesta håll dominerar landskapet, ge försörjning åt landsbygdsbefolkningen utan landsbygden måste "förädlas" på ett nytt sätt åt urbana medelklasskonsumenter - boende, landsbygdsturism, kulturella evenemang, direktförsäljning m.m. Huvudvikten inom den här forskningsinriktningen kan dock sägas ligga mer på efterfrågesidan, d.v.s. de senmoderna konsumenterna och deras subtila smakriktningar ses som yttersta förutsättning och motor för framväxten av en ny landsbygdsekonomi och landsbygden har närmast att finna sin roll i en ny ekonomisk logik och arbetsfördelning (Dagevos et al. 2004). Perspektivet inom kritiken av det moderna jordbruket/landsbygdsutveckling är ett annat: här är utgångspunkten att lantbruket genom sin modernisering skapat så många problem att vare sig fortsatt utveckling eller status quo är möjliga alternativ; jordbruket måste omstruktureras radikalt och här kan den nya urbana efterfrågan tas som en viktig utgångspunkt. Till den här kategorin av tänkande kan man också räkna den s.k. kulturekonomin som i Christopher Rays (1998) tappning strävar efter att revitalisera rurala områden genom att vårda och utveckla den hävdvunna kulturen, både för eget bruk och för "försäljning" till utomstående.

Miljö- och naturskyddsforskningen drar sitt bidrag till stacken gällande landsbygdens utveckling genom att marknadsmekanismer under senare tid alltmer knutits till natur och miljövärd -

typexemplet är här certifierade produkter - men också genom att klassiska "hands off" skyddsmodeller alltmer råkat i svårigheter och skyddet integrerats i allmän samhällsutveckling och -styrning. På samma sätt är EUs utvecklingsprogram- och -projektmaskineri i dag centralt för landsbygdens utveckling och forskningen om det samma en central del av utvecklingsproblematiken.

Hästen – som produkt – och ryttarna – som kunder – passar perfekt in i den landsbygdsutvecklingsproblematik som ovan i grova drag skisserats. I själva verket kan den nya hästushållningen ses som ett typfall som både illustrerar de nya landsbygdsnäringarnas potential och utvecklingsproblematik(jfr Emmervall 2000).

2.2 Governance – den offentliga förvaltningens och planeringens omvandling

Ett centralt drag inom politik och förvaltning under de senaste decennierna har varit att statens (det offentliga) roll minskat till förmån för den privata sektorn och den tredje sektorn. Det ideologiska incitamentet till denna utveckling har varit den så kallade nyliberalismen. Det har dock påpekats att uppfattningen om statens minskade roll i samhällslivet kanske inte är helt adekvat: samhället kräver p.g.a. sin ökade "massa" och komplexitet i själva verket större koordinerings- och regleringskapacitet än förr och det som empiriskt sett har hänt är att staten till sin hjälp tagit aktörer och nätverk från både den privata och tredje sektorn och med en mera dold roll än tidigare dirigerar och samordnar olika element och resurser i en tid av oförutsägbarhet och risk (Metcalf 2001, 430). Samtidigt har dock förutsättningarna för administration och planering på alla samhällsnivåer förändrats radikalt.

Hierarkiska styrningsmodeller har allmänt råkat i vanrykte/blivit dysfunktionella. I stället har olika horisontella modeller lyfts fram, ofta i kombination med metaforen nätverk. De horisontella modellerna tar fasta på samarbete mellan partner inom olika sektorer (offentlig, privat, tredje sektor) och partnerskap har blivit begreppet för denna typ av samarbete och reglering. Sett ur exempelvis ett finländskt perspektiv har denna utveckling samtidigt inneburit att makt och samhällsstyrning radikalt decentraliserats, från stat men också kommun till ett flertal nätverk av diffus eller t.o.m. obskyr karaktär. Parallellt med denna "maktspridning" har styrning och administration splittrats upp temporalt från långsiktig planering och förvaltning med "minne" till kortsiktiga projekt som tar sin utgångspunkt i program men som främst styrs och kontrolleras genom evaluering. Den samlade benämningen för denna utveckling inom internationell statsvetenskaplig debatt har blivit governance (Rhodes 1996).

Utvecklingen ovan har både sina pros och cons. Till fördelarna kan räknas att samhällets totala resurser, som nämnts, på det här sättet kommer styrning och förvaltning till del medan traditionella modeller förlitat sig på politiker och tjänstmän (politik och förvaltning). I dagens komplexa och både kunskapsintensiva och kunskapsberoende samhälle betonas att både expertkunskapen och den tysta kunskapen måste användas i samhällsutvecklingen och styrningen till förmån och båda dessa kunskaps typer utnyttjas inte optimalt vid traditionell styrning och förvaltning. En annan fördel är naturligtvis det deltagande i olika processer och på olika nivåer som modellen förutsätter; det finns här ett element av direkt demokrati i relation till traditionell representativ sådan. Ytterligare en fördel är att konflikter på det här sättet borde kunna hävas i sin linda eftersom governance-modellen förutsätter att alla parter från början deltar i förhandlingsprocesser.

Det finns emellertid också negativa drag i den modell som skisserats ovan. Governance som system blir lätt ytterst komplicerat, tungt, överskådligt och ogenomskinligt, tvärt emot vad dess proponenter hävdar. Det här å sin sida bäddar paradoxalt nog för oligarki eftersom starka intressen bättre kan orientera och ta för sig i en situation som kräver kunskap, initiativförmåga, resurser och makt än traditionellt svaga grupper.

Reglering av hästnäringen kunde också här tjäna som ett tyfäll: när en etablering eller tvist i anslutning till hästnäringen i dag anhängiggörs i en finländsk kommun är det governance-modellen som tillämpas; för det borgar bl.a. de reformer av finländsk lokal-, regional- och planeringsförvaltning som sedan slutet av 1980-talet gjorts (Andersson et al. 2003). Modellen ger goda möjligheter att bilägga tvister men samtidigt måste den ständigt justeras genom evaluering med avseende på best practice för att detta skall bli möjligt. En kritisk faktor är också det faktum att den viktigaste aktörsgruppen inom ridsporten är (unga) kvinnor vilka generellt präglas av ett maktunderskott i finländsk offentlig förvaltning. I vilken mån försämrar detta förutsättningarna för hästhushållningen i finländsk lokal governance?

2.3 Behovet av ett könsperspektiv – hästar, stall och brukargrupper

Sedan slutet av 1970-talet har kön varit en central dimension inom samhällsvetenskaplig forskning. Dels finns inom empirisk forskning ett klart samband mellan å ena sidan kön och å andra sidan makt och ekonomiska resurser; dels har kön fått en ännu centralare roll i den teoribildning som skett i och med den s.k. språkliga vändningen och socialkonstruktivismen inom samhällsvetenskapen under 1980-talet. I själva verket är kön urtypen av den maktbärande kategori som konstituerar diskurser och ger grund till diskursanalys.

Köns- och genusforskningen har dock på intet sätt varit endast analytisk och akademisk: tvärtom har könsforskningen i likhet med andra delar av den "affirmativa postmodernismen" närt ett normativt, politiskt, perspektiv och strävat till samhällsförändring. "Empowerment" är ett uttryck för den med feminismen sammanhängande strävan att genom kunskap, ny praxis etc. skapa ett "könspolitiskt medvetande", förstärkta resurser och en ny positionering hos kvinnor och flickor. På samma sätt som teori här förenas med aktion sammanförs den också med kropp och rum; det är i den fysiska verkligheten som nya resurser skall skapas och brukas. Detta gör fysiska arenor med speciell betydelse för just kvinnor, såsom stall och ridmiljöer speciellt intressanta (jfr. Dahlgren & Dahlgren 1990, Tolonen 1992): i vilken mån har den praxis som här sker bäring utanför den specifika arenan i fråga? I ridstallens fall är den "kontrafeminina" praktiken det centrala - här utförs tunga fysiska arbeten, här genomförs farliga övningar och konststycken, här krävs också disciplin och en anpassning till stallet som en egen specifik "institution". Översatt till detta projekts problematik blir frågan: i vilken mån hjälper praktiken i stallen ryttarna i deras kamp för utrymme och rättigheter i samhället och planeringsmaskineriet?

I Finland ökar de vuxna kvinnornas intresse för ridning och för tillfället utgör denna grupp över hälften av ryttarna, tätt följd av flickorna (Finska ryttarförbundet 2005). Ridsport är en flick- och kvinnoport och detta är en viktig aspekt i konflikter som rör markanvändning där makt och mark traditionellt förknippas med manlighet.

Inom könsforskningen har man, som en del av det "foucaultska arvet", tenderat att se könsstrukturer som starkt självreproducerande och svårföränderliga. Samtidigt finns det dock "sprickor i muren". Judith Butler, en av de mest kända teoretikerna på området, menar att könsstrukturer reproduceras genom ett slags "performancer" vilka för deltagarna inte är frivilliga

utan strukturellt determinerande. Det förekommer dock också "falska repetitioner", vilka ger ett utrymme för handling, eller snarare upplöser dikotomin struktur-handling och vilka möjliggör en förändring av könsstrukturerna (Butler 1999, 2004).

3. Material och metod

3.1 Allmänt

Metodologiskt bygger studien på två huvudlinjer: arbetspaket vilka i huvudsak följer en logisk/kronologisk ordning och fallstudier vilka löper parallellt med och också utgör den viktigaste basen för arbetspaketen - även om fristående data etc. också insamlas. Relationen mellan arbetspaket och fall och de metodmässiga tyngdpunkterna kan schematiskt åskådliggöras enligt Figur 1.

		Arbetspaket				
		a	b	c	d	e
Fallstudier	1					
	2					
	3					
		Statistik Dokument	-----	Intervjuer	-----	Analys

Den viktigaste datainsamlingsmetoden är intervjuer, i huvudsak intervjuer med nyckelpersoner och sakkunniga. I mån av möjlighet kommer dock också deltagande observationer att göras, exempelvis vid möten som behandlar olika regleringsfrågor i anslutning till hästnäringen. Andra datakällor är befintlig statistik och dokument av olika slag. Också tidningsmaterial kommer i mån av möjlighet att användas och analyseras. I samtliga fall kommer gängse systematisk och källkritisk metod att användas. Beträffande åtminstone ett fall kommer dock också en mer sofistikerad innehållsanalys att göras. Föremålet för analysen blir här ett aktivt web-forum (www.hevostalli.net) och den metod som kommer att användas är diskursanalys. På det här sättet kan man analysera samarbete/konflikter så som de speglar sig på ett kulturellt, diskursivt, plan. Forskningsprocessen kommer alltigenom att ha en starkt interaktiv prägel, och samarbetet med hästbranschen och olika intresseorganisationer och myndigheter kommer att vara intensivt. En närmare strukturering och schemaläggning av denna interaktion måste dock anstå till dess att projektet startats och hästbranschen och dess problem mera noggrant kartlagts. Det bör självfallet också betonas att en framgångsrik forskning förutsätter ett oberoende och ett manöverutrymme visavi de aktörer och intressen som studeras.

3. 2 Fallstudierna – motiv för val av fall samt fallbeskrivning

Den grundläggande idén vid val av fallen för denna undersökning är att de skall representera tre olika nivåer av konflikt/samarbete. De tre fallen befinner sig på ett kontinuum från betydande/stark konfliktnivå som en ytterlighet till "hästen som PR/kommunprofilering" i kontinuumets andra ända. Utgående från preliminära studier har vi valt tre kommuner/regioner som målet för våra fallstudier; det är dock möjligt att de tre fallen kompletteras under forskningens gång om det i avgörande grad kan bidra till att höja forskningens kvalitet. Det har nämligen visat sig att hästhushållningen och dess utveckling inte bara begränsas i storstadsnära, tätbefolkade, kommuner utan att befintlig hästhushållning också trängs och försvåras p.g.a. andra expansiva aktiviteter som inte tar hänsyn till hästnäringens områdesbehov. Samtliga

fallstudier är kopplade till orter där det urbana möter det rurala, vilket är speciellt just för hästhållningen (Rantamäki-Lahtinen & Vihinen 2004).

3.2.1 Sjundeå – hästkommun med betydande konflikter

Sjundeå kännetecknas av en betydande inflyttning av personer och familjer med förankring i hästsport och hästhobbyer. Konflikterna mellan ”hästfolket” och andra beboargrupper har lett till att man i kommunen planerar att ändra på byggnadsordningen, vilket skulle betyda betydande skärpningar i villkoren för att hålla hästar och bygga stall m.m. Dessa åtgärder har lett till intensiva diskussioner om förhållande mellan markplaneringsnormer på olika nivåer; var går gränserna för kommunernas rätt att normera hästnäringen och hur förhåller sig t.ex. byggnadsordningar till planeringsinstrument av mera generell karaktär såsom generalplaner och detaljplaner. Situationen har också lett till mobilisering av olika intressenter, både ”pro och contra” hästhushållningen. En förening till ”försvar” av hästnäringen har nyligen grundats (www.siuntionprohevon.net) och i lokalpressen har olika kritiska grupper uttalat sig.

3.2.2 Sibbo – hästtät kommun med varierande samarbete och omfattande hästdebatt

Sibbo är antagligen en av de ”hästtätaste” kommunerna i Finland (ca 1000 hästar). Antalet hästintresserade och stall har redan under ett antal år varit stort. Också i Sibbo pågår intensiv debatt mellan olika hästintressenter/utövare av ridsport. En omfattande debatt pågår bland annat på hemsidan www.hevostalli.net, som är Finlands största hästforum med flera tusen inlägg per dag. Debatten på denna hemsida utgör en god källa vid analysen av en del av det ”nya hästfältet”. Fallstudien av Sibbo omfattar naturligtvis inte enbart detta forum utan också i Sibbo görs intervjuer, dokumentanalyser osv.

3.2.3 Vasaregionen – hästregion och hästnära boende som attraktion för inflyttning

Det intressanta med Vasa-fallet är att hela regionen – inte bara en kommun såsom fallet är med t.ex. Ypäjä och Oravais – önskar att profilera sig som ”hästkommun”. Ett flertal aktörer har tagit initiativ till att framställa Vasaregionen som en ”hästvänlig” region, bl.a. initiativ i stadsfullmäktige och projektarbete inom ramen för utvecklingsbolaget VASEK (Pajakko 2005). Det föreligger bl.a. planer på att göra en helhetsplan för utveckling av hästhushållningen med hästnära boende, hästrutter m.m. Vasaregionen kan i det här avseendet jämföras med några starka satsningar i Sverige, där enskilda kommuner utnyttjar ”hästhushållningen” som en nyckel till utveckling och inflyttning av nya kommunmedlemmar. Utvecklingen kan studeras på t.ex. www.hastiheby.se (Heby kommun). Svensk forskning (Tillberg-Mattsson 2005) visar att just hästar är en betydande faktor för inflyttning till landsbygden.

4. Förväntade resultat

Forskningsresultaten kommer att presenteras i årliga forskningsrapporter samt i både nationella och internationella tidskrifter. Inte desto mindre viktigt är det dock att hästbranschen och olika parter i etablerings-, reglerings- och tvistemålsfrågor, liksom den intresserade allmänheten får del av resultaten. Detta kommer att ske genom möten och seminarier som regelbundet anordnas i takt med att projektet framskrider samt via tidningspress och andra media.

Förväntade resultat:

- a) ökad kunskap om vilka de viktigaste kund- och brukargrupperna är inom dagens hästhushållning, samt b) vilka areella (områdesförankrade) behov dessa olika grupper har.
- c) förståelse för vilka slag av konflikter – i första hand i relation till mark- och vägnyttjande - som existerar i relation till de olika brukargrupperna.
- d) insikt i hur dagens planeringssystem fungerar i frågor rörande etablerings, styrnings- och konfliktfrågor i anslutning till den nya hästhushållningen.
- e) *utgående från ett antal fallstudier samt de insikter och den kunskap som erhållits i punkterna a-d presenteras exempel på "best practice" när det gäller att förebygga och lösa konflikter i anslutning till den nya hästhushållningen. Det bör här betonas att best practice inte är liktydigt med förfaranden i den mest "hästvänliga" fallregionen utan att det kan vara exempel på system och förfaranden i alla sammanhang, även de mest konfliktfyllda.*

Referenser

Andersson, Kjell (2005). *Producers of rural goods and services in five European countries: a comparative analysis of rural regions under urban pressure*. Swedish School of Social Science, Helsinki.

Andersson, Kjell, Eklund, Erland & Lehtola, Minna (2003). *Rural-urban context in Finland: Åboland; the Helsinki region*. Swedish School of Social Science, Helsinki.

Butler, Judith (1999). *Gender Trouble*. Routledge, New York.

Butler, Judith (2004). *Undoing Gender*. Routledge, New York

Dagevos, Hans, Overbeek, Greet & Vader, Janneke (2004). *Consuming Rural Goods and Services. A Consumer-oriented Comparative Analysis*. LEI Wageningen UR, The Hague.

Dahlgren, Anita & Dahlgren, Rune (1990). *Kom igen flickor!* Regeringskansliets offsetcentral, Stockholm.

Emmervall, Madeleine (2000). *En svensk hästpolitik: betänkande från Hästpolitiska utredningen*. Statens offentliga utredningar 2000:109, Stockholm.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2003). *Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm, Norstedts.

Finska Ryttaförbundet 2005. *Ratsastusharrastus Suomessa*. <http://www.ratsastus.fi/cgi-bin/iisi3.pl?cid=ratsastus&mid=3&sid=20081>

Metcalf, L. (2001). Reforming European Governance; old problems or new principles? *International Review of Administrative Sciences* 67 (3): 414-443.

Nationella stiftelsen för hästhållningens främjande (2000). *Nationellt utvecklingsprogram för svensk hästnäring*. <http://www.ridsport.se/ns/innehall.html>, 26.10 2005

Pajakko, Susanna (2005). Hevosläheisestä asumisesta vetonaula Vaasan seudulle. *Pohjolainen* 9.2 2005.

Rantamäki-Lahtinen, Leena & Vihinen, Hilka (2004). *The role of equine industries in Finnish rural development – rural entrepreneurship and policy perspectives*. Paper för seminariet "Horse management – premises and landscape" i Alnarp 18-20 November 2004.

Ray, Christopher (1998). Culture, Intellectual Property and Territorial Rural Development. *Sociologia Ruralis* 38 (1): 3-20.

Rhodes, R. (1996). The New Governance: Governing without Government. *Political Studies* XLIV (4): 652-667.

Suomen Hippos (2005). *Hevoskannan kehitys*. <http://www.hippos.fi/hippos/tilastot/jalostusjakasvatus/hevoskannankehitys.php>, 26.10 2005

Tillberg-Mattsson, Karin (2004). *Hästar lockar kvinnor till landsbygden – en studie av hästägare och hästgårdar i Leksands kommun*. Arbetsrapport/Workingpaper No. 45. http://www.diva-portal.org/diva/getDocument?urn_nbn_se_uu_diva-5735-1_fulltext.pdf, 23.3 2005

Tolonen, Tarja (1992). Tyttöjen hevostallikulttuuri: faniudesta vastuunottoon. I Näre, Sari & Lähteenmaa, Jaana (toim.): *Letit liehumaan. Tyttökulttuuri murroksessa*. Tammer–Paino, Tammerfors.

Westermarck, Nils (1967). *Finlands lantbruk*. Helsingfors.

Ålgars, Helena, 2005, Enskilda vägar och hästar. *Hufvudstadsbladet* 9.10.2005

REPORTS AND DISCUSSION PAPERS FROM THE RESEARCH INSTITUTE (FISS)

1/98

Åsa Rosengren och Gunborg Jakobsson

Äldreomsorgen i Norden – med exempel från Herlev, Jakobstad, Sandefjord och Stockholm. Nordiska modellkommunprojektet NOVA.

2/98

Gunborg Jakobsson och Åsa Rosengren

Kartläggning av äldreomsorgen i fem nordiska kommuner. Herlev, Akureyri, Jakobstad, Sandefjord och Katarina-Sofia socialdistrikt, Stockholm. Nordiska modellkommunprojektet NOVA.

3/98

Susanne Jungerstam-Mulders

Extreme Right-wing Parties: Ideological, Protest or Racist Parties.

4/98

Kjell Andersson

Näringsutvecklingen i sydvästra Finlands skärgård 1985–1995. Tolv kommuner i ljuset av offentlig statistik.

5/98

Elina Vuola

Between the State and the Church – Nicaraguan Women's Reproductive Rights and the Promotion of Human Rights in the Finnish Development Cooperation.

6/98

Jouni Pirttijärvi

Indigenous Peoples and Development in Latin America.

7/98

Liisa Laakso, Iina Soiri and Zenebework Tadesse with Konjit Fekade

In Search of Democratic Opposition Constraints and Possibilities for Donors' Support in Namibia and Ethiopia.

1/99

Mika Helander

Publications on Ethnic Relations in Finland 1991–1996.

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

2/1999

Leo Granberg, Erland Eklund and Kjell Andersson

Rural Innovation and Environment: New Development Paths in the Finnish Countryside?

3/1999

Åtta studier i nya och gamla mediemarknader.

Arbetsrapport från kursen i medieekonomi vid Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet våren 1999.

4/1999

Viveca Ramstedt-Silén

Riksdagsutskott eller kvinnoförening? Det kvinnliga nätverket i Finlands riksdag.

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

1/2000

Silka Koskimies

Experiences of Ethnic and Racial Discrimination in Finland. A presentation of NEON material, 1998-1999.

2/2000

Helena Blomberg & Christian Kroll

The Support For The Scandinavian Model In A Time Of Cuts:
Attitudes In Finland

3/2000

René Lindqvist, ohjaaja Ullamaija Kivikuru

Mainonta Suomen kansallisilla kaupallisilla tv-kanavilla verrattuna lakiin televisio- ja radiotoiminnasta

4/2000

Mikael Blomberg

På kurs: vem, vad, var och varför? Svenskt kursdeltagande och önskemål om verksamhetens inriktning vid huvudstadsregionens vuxenutbildningsinstitut.

5/2000

Kjell Andersson, Erland Eklund & Leo Granberg

Turism, naturutnyttjande och innovationer i tre kommuner: en fältstudierapport

6/2000

Matti Similä

Migrants and Ethnic Minorities on the Margins: Report for Finland (MEMM-report to CEMES)

7/2000

Kim O.K. Zilliacus

Setting up a Nordic/Australasian Comparative Design: Similarities and Differences Revisited

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

1/2001

Kim O.K. Zilliacus

An Introduction to Political Culture as a Basis for Opinion Formation

2/2001

Kim O.K. Zilliacus

Electoral Fortunes and Dilemmas: The Development of the Green and the Left-Wing Alliance

3/2001

Kim O.K. Zilliacus

Modern vs. Postmodern Politics: Theoretical Perspectives

4/2001

Kim O.K. Zilliacus & Niilo Kauppi

Postmodern Politics and New Communication Technologies: A Theoretical Framework

5/2001

Social work in Europe: Challenging Racism

A Documentation of a Pilot Training Course within the Leonardo da Vinci Project "Developing a Common European Framework for Anti-Racist and Anti-Opressive Practice for the Social Professions" at the Swedish School of Social Science, University of Helsinki, 29-31 March 2000

6/2001

Ilse Julkunen

Social and Material Deprivation among Unemployed Youth in Northern Europe

7/2001

Christian Kroll & Helena Blomberg

Different levels of policy change: A comparison of the public discussion on social security in Sweden and Finland.

8/2001

Helena Blomberg & Christian Kroll

Kommunerna och välfärdsoptionen – Attitydutvecklingen bland befolkning och kommunala eliter beträffande välfärdstjänsterna under 90-talet.

9/2001

Christian Kroll & Helena Blomberg

Förändringar i synen på arbete och arbetslöshet i Finland och Sverige under 1990-talet.

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

1/2002

Eini Pihlajamäki, Mirjam Kalland & Gun Andersson

Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området.

Verksamhetsplan 2002.

Rapport över en planeringsprocess åren 2000–2001.

2/2002

Forskningsrapport: Forskningsmetodik 2 hösten 2001.

En mångsidig public service-kanal

FSTs digitala program två månader efter kanalstarten.

3/2002

Kaj Björni, Erland Eklund, Stefan Sjöblom & Charlotta von Troil

Regionala strukturer och regionalpolitik - den finlandssvenska problematiken

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

1/2003

Utvärderingen av utbildningen och examina vid Helsingfors universitet:

Svenska social- och kommunalhögskolans rapport

2/2003

Jan Sundberg, Stefan Sjöblom och Ingemar Wörlund

Välfärd och lokal demokrati i Sverige under 60 år – inledning till ett forskningsprojekt

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

1/2004

Socialt arbete och samhällsengagemang – diskurser och lokala praktiker
20 Nordiska Socialhögskolekonferens 16-18.8.2003
Konferensrapport

2/2004

Susanna Björkell
Natura 2000 i Rekijokidalen – en konfrontation mellan lokalt kulturellt och regionalt drivet naturskydd

3/2004

Veronica Korhonen
Konflikten kring implementeringen av Natura 2000 i Finland – en konflikt mellan olika kunskapssystem samt mötesplatsernas betydelse vid skapandet av tillit

4/2004

Lynn Bonney
EU:s implementering av Natura 2000 – interaktionen mellan EU och den finländska nationella nivån

SSKH Notat

SSKH Reports and Discussion Papers

1/2005

Elianne Riska
Arbete och hälsa: Två centrala värden i samhället

2/2005

Bettina Lindblom och Anna Henning
Ett steg i taget – guide för vetenskapligt skrivande

3/2005

Tom Moring & Johanna Lindfors (red.)
Valmaskinen och väljaren
En studie av hur valmaskinerna användes inför EU-valet 2004

4/2005

Heidi Orava
Rapportering av tsunamikatastrofen i finlandssvensk radio och TV

5/2005

Jenni von Frenckell
Tsunamins framfart i fem finlandssvenska dagstidningar

6/2005

Tom R. Burns
Institutionell diskriminering: Makt, kultur och kontroll över invandrares livsvillkor

7/2005

Dan Koivulaakso
The future and changing economies of rural areas
Projekt Report D18 of RURBAN, Minutes meeting study areas

8/2005

Ville Klemets

Den samhällsvetenskapliga miljöundervisningen

vid RHH-högskolorna 2005-2006 samt förslag till framtida koordinering och utveckling av verksamheten

9/2005

Helena Blomberg & Christian Kroll

Integration genom arbete? Perspektiv på arbetslöshet, invandring och arbetsmarknad i Sverige och Finland.

10/2005

Christian Kroll (red.)

En nordisk modell i socialt arbete?

11/2005

Nora Brandt

Socialpedagogisk hästverksamhet

En diskursiv studie i verksamhetens organiseringsprocess

1/2006

Erland Eklund, Kjell Andersson, Nora Brandt, Stefan Sjöblom, Elianne Riska

Den nya hästhushållningen, brukargrupper och markanvändning – en utmaning för deltagande planering

Forskningsplan

Tematiska områden:

- Journalistik, medier och kommunikation
- Velfärd och samhällsservice
- Utveckling och socialisation i livscykelperspektiv
- Hälsa och samhälle

Tvärvetenskapliga forskningsenheter:

- CEREN – Centret för forskning om etniska relationer och nationalism
- FO-RUM – Förvaltning, organisation, regional utveckling och miljö